Súd:	Krajský súd Prešov
Spisová značka:	18Co/42/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu:	8619201091
Dátum vydania rozhodnutia:	27. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Daniela Babinová
ECLI:	ECLI:SK:KSPO:2023:8619201091.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a členov senátu JUDr. Viery Kandrikovej a JUDr. Michala Boroňa v spore žalobcu: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XXX/XX, XXX XX D., právne zastúpeného JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom, Nám. SNP 7, 091 01 Stropkov, proti žalovanej: Orange Slovensko a.s., Metodova 8, 821 08 Bratislava, IČO: 35 697 270, zastúpená advokátskou kanceláriou Branislava Máčaja, s.r.o. so sídlom Bajkalská 5, 831 04 Bratislava, IČO: 46 759 875, o ochranu osobnosti, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Svidník č.k. XX/XX/XXXX-XXX zo dňa 09.02.2022, takto

r o z h o d o l :

I. P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. v časti uloženej povinnosti žalovanej zaplatiť žalobkyni nemajetkovú ujmu vo výške 500 eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku a v prevyšujúcej časti mení rozsudok vo výroku I. tak, že žalobu žalobkyne zamieta.

II. P r i z n á v a žalobkyni nárok na náhradu trov celého konania proti žalovanej v rozsahu 100%, o výške ktorej bude rozhodnuté samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol takto:
„ I. Z a m i e t a námietku miestnej nepríslušnosti žalovanej.
II. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu v sume 3 300 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.
III. Vo zvyšku žalobu z a m i e t a.
IV. Žalobcovi p r i z n á v a náhradu trov konania proti žalovanej v plnom rozsahu.“

1.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol, že žalobca sa podanou žalobou proti žalovanej domáhal zaplatenia nemajetkovej ujmy vo výške 5.000,- eur.
Ďalej uviedol, že žalobu odôvodnil tým, že bol klientom žalovanej, pretože na základe zmluvy o pripojení, ktorú so žalovanou uzatvoril, využíval jej služby telekomunikačného operátora. Dňa 09.02.2017 E. D. našiel v Stropkove za budovou na F. G. H. XX, v ktorej sídli značková predajňa Orange Slovensko, a.s. v neuzamknutom priestore určenom na skladovanie papierového odpadu, medzi papierovým odpadom aj archívnu krabicu, v ktorej sa nachádzalo množstvo originálnych písomností s osobnými údajmi zákazníkov spoločnosti Orange Slovensko, a.s., vrátane originálu písomnosti označenej ako „Žiadosť o vydanie novej SIM karty a potvrdenie o jej prevzatí“ zo dňa 24.11.2011, na ktorej sa nachádzali jej osobné údaje. Predmetná archívna krabica s nájdenými písomnosťami bola ako dôkazný materiál odovzdaná E. D. advokátovi JUDr. Ambrózovi Motykovi, ktorý bol splnomocnený právnym zastupovaním vo veci neoprávneného zásahu do súkromného života dotknutých osôb v súvislosti so spracovávaním osobných údajov spoločnosťou Orange Slovensko a.s.. Listom zo dňa 28.02.2017 zástupca žalobcu vyzval žalovanú v súvislosti s jej protiprávnym zásahom do práv žalobcu na mimosúdne rokovanie, pri ktorom

požadoval písomné ospravedlnenie, finančnú satisfakciu a náhradu nákladov právneho zastúpenia. Právny zástupca žalovanej listom zo dňa 16.03.2017 zástupcovi žalobcu oznámil, že spoločnosť Orange Slovensko sa ospravedlňuje za vzniknutú situáciu a ubezpečuje ich, že urobí všetko preto, aby sa v budúcnosti takáto situácia neopakovala. Zároveň odmietol zaplatenie finančnej satisfakcie v sume 5.000,- eur z dôvodu, že prípadný zásah do osobnostných práv dotknutých osôb nedosiahol takú intenzitu a následky s ohľadom na ich súkromný život, aby boli odôvodnené úvahy nad poskytnutím náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.
Z vykonaného dokazovania mal za preukázaný zásah do súkromia žalobcu pri protiprávnom spracúvaní jeho osobných údajov. Tvrdenie žalovanej, že žalobcovi žiadna ujma nevznikla a vzhľadom k povahe osobných údajov ani len vzniknúť nemohla, je v úplnom rozpore s konštatovaním predsedníčky úradu v rozhodnutí zo dňa 09.03.2018, č.k. 00103/2018-Op-7 o rozklade spoločnosti I. D. proti rozhodnutiu úradu o uložení pokuty za predmetný bezpečnostný incident, ktorým bolo zasiahnuté do práv žalobcu.
Stotožnil sa s argumentáciou predsedníčky ÚOOÚ SR v jej rozhodnutí, že významný vplyv na celkovú závažnosť protiprávneho konania mal i zistený počet odcudzenej dokumentácie (viac než 400 dokumentov), okolnosti, za akých došlo k vzniku bezpečnostného incidentu (umiestnenie archívnej krabice do neuzamknutého skladu na papierový odpad), sprístupnenie osobných údajov dotknutých osôb neobmedzeného počtu neoprávnených osôb, kategória neoprávnene sprístupnených osobných údajov (vrátane rodného čísla ako jedinečného identifikátora) a čas trvania protiprávneho konania. Citoval stranu 8 a 9 odôvodnenia uvedeného rozhodnutia a v zhode s predsedníčkou ÚOOÚ SR konštatoval, že negatívnym následkom neoprávneného sprístupnenia je samotný vznik rizika pre práva a slobody fyzických osôb, a to najmä strata kontroly nad svojimi osobnými údajmi a ďalšie riziká s rôznym stupňom pravdepodobnosti a závažnosti, ktoré by mohli čo i len viesť k ujme, či už majetkovej alebo nemajetkovej, a to najmä pokiaľ takáto spracovateľská operácia môže viesť napríklad ku krádeži totožnosti, podvodu alebo finančnej strate, poškodeniu dobrého mena, strate dôvernosti osobných údajov alebo akémukoľvek hospodárskemu alebo sociálnemu znevýhodneniu. Predmetné spracúvanie zahŕňalo veľké množstvo citlivých osobných údajov a malo alebo čo i len mohlo mať negatívne dôsledky na veľký počet dotknutých osôb vrátane žalobcu. Takto vymedzená ujma v sfére súkromného života žalobcu by bola (musela byť) každou inou fyzickou osobou nachádzajúcou sa v danom mieste a čase a v tej istej situácii objektívne vnímaná vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo jeho dopad a dôsledky, ako ujma závažná. Subjektívne pocity nie sú rozhodujúce, podstatné je objektívne hľadisko. Ak ochrana súkromia a ochrana osobných údajov sa svojim obsahom a povahou zaradzujú medzi základné ľudské práva, potom neoprávnené sprístupnenie osobných údajov v rozsahu predmetného bezpečnostného incidentu by z objektívneho hľadiska znamenalo významné dátové obnaženie každého subjektu s dôsledkami uvedenými v bode 87 odôvodnenia, preto aj ujmu tým vzniknutú by každý subjekt nachádzajúci sa v situácii žalobcu pociťoval ako ujmu závažnú. V predmetnej právnej veci došlo u žalobcu sprístupnením osobných údajov v kombinácii: meno, priezvisko, adresa bydliska, rodné číslo, číslo OP, telefónne číslo, číslo SIM karty a vlastnoručný podpis, a to neobmedzenému počtu neoprávnených osôb, k porušeniu práva na informačné sebaurčenie podľa čl. 10 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, čím bolo neprípustne zasiahnuté do súkromia žalobcu.
Poukázal na to, že ako právny prostriedok ochrany za zásah do svojho súkromia požadovala náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 5.000,- eur. Konštatoval, že splnenie podmienok pre priznanie relutárnej náhrady sa pri rozhodovaní o výške náhrady zaoberal závažnosťou vzniknutej ujmy a okolnosťami, za ktorých k porušeniu práva došlo (§ 13 ods. 3 OZ). Pri posudzovaní najvhodnejších právnych prostriedkov pre ochranu osobnosti súd zohľadnil skutočnosť, že bezpečnostný incident, ktorým došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu sa týkal bezmála 500 osôb a tento incident trval najmenej 15 dní od 25.01.2017 do 09.02.2017. Z rozhodnutia Úradu na ochranu osobných údajov z 09.03.2018 však vyplýva, že protiprávne konanie trvalo približne už od roku 2014, kedy došlo k preberaniu značkovej predajne Orange a k uloženiu pokynu ku likvidácii nájdenej dokumentácie, ktorý ale vedúcim zamestnancom nebol splnený a namiesto toho bola archívna krabica neodborne odložená v sklade za tovarom značkovej predajne, teda v rozpore s nastavenými procesmi a postupmi archivácie do mesiaca február 2017, kedy došlo k samotnému vzniku bezpečnostného incidentu. Počas celého tohto obdobia bola archívna krabica nezabezpečená a vedúcim zamestnancom a samotným sprostredkovateľom nepovšimnutá. Neobmedzenému počtu nepovolaných osôb boli sprístupnené najcitlivejšie osobné údaje žalobcu, ktoré ju jednoznačne identifikujú, a to vrátane zvlášť chráneného jedinečného osobného identifikátora, ktorým je rodné číslo. Bezpečnostným incidentom nedošlo len k „potencionálnej možnosti“ ohrozenia osobnostných práv žalobcu, ale priamo k ich porušeniu. Nálezca archívnej krabice E. D. bol nepovolanou osobou pre oboznamovanie sa s osobnými údajmi

žalobcu. Neoprávnené sprístupnenie osobných údajov nepovolaným osobám je protiprávnym konaním s presahom do súkromia osoby, ktorej osobné údaje boli takto zneužité. Bezpečnostný incident znamenal zásah do práva žalobcu na súkromie (v užšom slova zmysle na informačné sebaurčenie), a to spôsobom porušenia tohto práva, ako aj spôsobom ohrozenia tohto práva.
Pri úvahe o výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy vychádzal z porovnania výšky odškodnenia pre obete násilných trestných činov podľa zákona č. 274/2017 Z.z. V rozhodnom období kedy došlo k zásahu do práv žalobcu to bola suma 4.350,- eur. Súd riadiac sa zásadou primeranosti priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo 3.300,- eur, ktorá zodpovedá polovici odškodnenia obetí násilných trestných činov. Prihliadal k samotnému účelu a funkciám tohto inštitútu pri ochrane osobnosti, a preto zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 3.300,- eur a vo zvyšku žalobu zamietol.
O trovách konania rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len ,,CSP“).

2. Proti rozsudku, voči výroku, ktorým bolo žalobe čiastočne vyhovené, vrátane súvisiaceho výroku o trovách konania, v zákonnej lehote podala odvolanie žalovaná a navrhla, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.
Odvolanie podal z dôvodov, že neboli splnené procesné podmienky (§ 365 ods. 1 písm. a/ CSP), súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b/ CSP), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ CSP) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP).
Uviedla, že už pri prvom procesnom úkone namietala miestnu nepríslušnosť Okresného súdu Svidník, pričom zotrvala na tomto stanovisku a nesúhlasila s argumentáciou súdu prvej inštancie, nakoľko v danej veci neexistuje ako právny základ nároku spotrebiteľská zmluva, preto sa v danom prípade nejedná o spotrebiteľský spor.
Poukázala na skutočnosť, že ide o spor o ochranu osobnosti, pričom tieto ohrozené práva ako právo na život, zdravie, česť nevznikli na základe spotrebiteľskej zmluvy, ale jedná sa o samostatné a všeobecné práva, nie vznikajúce na základe akéhokoľvek záväzku. Žalobca sa domáha ochrany svojich absolútnych práv podľa § 11 Občianskeho zákonníka a tieto práva nesúvisia s uzatvorenou zmluvou o pripojení ako spotrebiteľskou zmluvou. Spotrebiteľské právo je právom zmluvným, teda záväzkovým, čo neplatí pre osobnostné práva na základe zásahu, do ktorých sa žalobca domáha nemajetkovej ujmy.
Následne poukázala na rozhodovaciu prax slovenských súdov pri rozhodovaní o žalobách na ochranu osobnosti, pri škodách, ktoré sú kryté povinným zmluvným poistením motorových vozidiel, pričom aj v týchto prípadoch je poistná zmluva zmluvou spotrebiteľskou, no následné žaloby na nemajetkové ujmy sa neprejednávajú ako spory spotrebiteľov.
Bola toho názoru, že táto skutočnosť je relevantná pre posúdenie odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. a/ CSP, nakoľko rozhodoval miestne nepríslušný súd a zároveň žalobca nebol zaviazaný ako spotrebiteľ na povinnosť zaplatiť súdny poplatok. Zároveň bol narušený princíp kontradiktórnosti, ktorý sa v spotrebiteľských sporoch neuplatňuje a zároveň platí princíp obráteného dôkazného bremena, ktorý nemožno aplikovať v spore na ochranu osobnosti.
Dospela k záveru, že týmto konaním súd prvej inštancie porušil zásadu rovnosti zbraní, čo je odvolacím dôvodom podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP.
Zároveň namietala svoju pasívnu legitimáciu v konaní, nakoľko právne posúdenie súdu prvej inštancie v tejto otázke je nesprávne. Rozhodnutia, ktoré použil súd prvej inštancie vo svojom odôvodnení sú pre tento prípad nepoužiteľné, pričom v danom prípade pri spracúvaní osobných údajov platí Zákon č. 122/2013 Z.z. o ochrane osobných údajov, ktorý určuje aj povinnosti prevádzkovateľa a sprostredkovateľa v súvislosti so spracovaním osobných údajov. Tento právny predpis upravuje aj občianskoprávny vzťah dotknutých osôb prevádzkovateľa a sprostredkovateľa v súvislosti so spracovaním osobných údajov ako aj zodpovednosť týchto osôb. V danom prípade teda nie je na mieste analogické použitie § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka z dôvodu, že tu existuje osobitná právna úprava o ochrane osobných údajov. Základným predpokladom pre vyvodenie zodpovednosti za zásah do práva na ochranu osobnosti je to, že zásah bol neoprávnený, pričom v predmetnom zákone za bezpečnosť osobných údajov zodpovedá sprostredkovateľ, ktorý má uložené povinnosti priamo citovaným zákonom.
Poukázala na to, že súd prvej inštancie sa s námietkami žalovanej nevysporiadal a nesprávne právne posúdil otázku pasívnej legitimácie, čím je daný odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP. Pokiaľ sa súd prvej inštancie nevyporiadal s rozhodujúcimi argumentmi žalovanej, je takéto rozhodnutie nutné

považovať za arbitrárne. Zároveň súd prvej inštancie nedal odpoveď na argumenty žalovanej strany a táto skutočnosť zakladá dôvod na zrušenie tohto rozsudku, nakoľko boli porušené práva žalovanej na spravodlivý proces.
Mala za to, že nezodpovedá za predmetný bezpečnostný incident, pri ktorom došlo k sprístupneniu osobných údajov, nakoľko neporušila žiadne zo svojich povinností vyplývajúcich zo zákona o ochrane osobných údajov ako to skonštatoval aj Úrad pre ochranu osobných údajov vo svojom rozhodnutí. Ani s touto skutočnosťou sa súd prvej inštancie nevysporiadal s tým, že len stroho konštatoval, že s týmto rozhodnutím nie je viazaný, nakoľko sa jedná o administratívnoprávne rozhodnutie.
Poukázala na to, že pokiaľ sa súd prvej inštancie nevysporiadal s rozhodnutím úradu, ktorý konštatoval, že žalovaná nezodpovedá za predmetný bezpečnostný incident, je nutné považovať takéto rozhodnutie súdu prvej inštancie za arbitrárne. Týmto spôsobom opätovne došlo k porušeniu práva žalovanej na spravodlivý proces.
Namietala, že v prípade neexistencie porušenia právnej povinnosti zo strany povinného subjektu, nemôže voči nemu nastať vyvodenie akejkoľvek zodpovednosti, či už občianskoprávnej alebo administratívnoprávnej, teda bez porušenia právnej povinnosti nemôže dôjsť k vyvolaniu následku pre povinný subjekt. Ani Úrad pre ochranu osobných údajov vo vzťahu k žalovanej nezistil porušenie zákona či iné nedostatky na jej strane. Povinnosť vyhotovovať písomný odovzdávací protokol o prevzatí dokumentov obsahujúcich osobné údaje nevyplýva zo žiadneho právneho predpisu a nedostatky v súvislosti s archiváciou dokumentácie sú vo vzťahu k žalovanej irelevantné. Z vykonaného dokazovania z okolnosti prípadu je zrejmé, že subjektom, ktorý eventuálne zasiahol do osobnostných práv žalobcu nebola žalovaná, ale sprostredkovateľ. Súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil otázku pasívnej legitimácie žalovanej.
Bola toho názoru, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno ohľadom existencie nárokovanej nemajetkovej ujmy, pričom sa nestotožnil s argumentáciou súdu prvej inštancie, že už samotný vznik rizika pre zásah do práv a slobôd fyzických osôb je postačujúci pre priznanie nemajetkovej ujmy. Samotný žalobca nerozporoval to, že jeho ujma nevznikla, tvrdil len, že mu hrozila. Tvrdenie, že samotný zásah do osobnostných práv znamená vznik nároku na nemajetkovú ujmu, je nepodložený, nakoľko pre vyvodenie zodpovednosti za nemajetkovú ujmu musia byť preukázané všetky predpoklady pre jej priznanie.
Namietala, že súd prvej inštancie neskúmal, či žalobcovi skutočne nemajetková ujma vznikla, akú má povahu, intenzitu, závažnosť, šírku okruhu pôsobenia nepriaznivého následku, prípadne či naďalej pretrváva, resp. sa prejavuje, ale uspokojil sa iba so všeobecným konštatovaním, že k vzniku nemajetkovej ujmy, a to dokonca závažnej, došlo u žalobcu už iba tým, že nedošlo len k ohrozeniu osobnostných práv žalobcu ale priamo k ich porušeniu, má za následok nesprávne zistenie rozhodujúcich skutočností.
Taktiež namietala ako neproporcionálnu a nespravodlivú sumu priznanej nemajetkovej ujmy vo výške 3.300,- eur, pričom argumentácia súdu prvej inštancie nemá oporu v zistenom skutkovom stave a žalovaná len považovala za slušné sa ospravedlniť za tento incident, napriek tomu, že na ňom nenesie žiadnu vinu. Poukázala na to, že pri určení výšky peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy stanovenej podľa zákona č. 274/2017 Z.z. o odškodnení obetí trestných činov, pri trestných činoch napríklad obchodovania s ľuďmi, znásilnenia a pod. je daný nárok na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú morálnu ujmy v sume 10-násobku minimálnej mzdy. Táto predstavovala v roku 2017 435,- eur, teda takéto osoby by mali nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 4.350,- eur. Rovnako rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, kedy sú priznávané náhrady nemajetkovej ujmy pri prípadoch smrti sú také, že priznaná náhrada nemajetkovej ujmy je neadekvátna k uvedenému prípadu. V Českej republike pri úniku osobných údajov v internetovom obchode do digitálneho priestoru bola priznaná peňažná náhrada v sume 10.000,- Kč (aktuálne cca 408,- eur), z čoho aj rovnako vyplýva neprimeranosť priznanej náhrady nemajetkovej ujmy. Poznamenala, že žalobca zrejme v tomto konaní vidí skôr možnosť bezprácneho obohatenia a nie reálnu náhradu nemajetkovej ujmy. Priznaná náhrada je neprimeraná, neadekvátna a neproporcionálna.
Nesúhlasila ani s rozhodnutím súdu o trovách konania s tým, že napriek čiastočnému úspechu bol žalobcovi priznaný plný nárok na náhradu trov konania, čo je v rozpore s ustanoveniami Civilného sporového poriadku.

3. Žalobca vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovanej uviedol, že ide o spor spotrebiteľského charakteru, nakoľko tento spor by nevznikol, ak by žalobca neuzavrel so žalovanou spotrebiteľskú zmluvu, pričom v tomto smere je postup súdu prvej inštancie správny. Pokiaľ sa týka pasívnej vecnej legitimácie žalovanej uviedol, že jej argumentácia je tendenčná a zavádzajúca, nakoľko zodpovednosť, ktorej sa dovoláva voči žalovanej je založená na princípe objektívnej zodpovednosti a má súkromnoprávny charakter. Samotný

zákon č. 122/2013 Z.z. uvádza v § 3 ods. 3, že týmto zákonom nie je dotknuté právo na ochranu osobnosti a samotný zákon nerieši občianskoprávnu zodpovednosť za zásah do osobnostných práv dotknutých osôb, pričom v tomto smere odkazuje iba na ustanovenia civilného kódexu. V konkrétnej veci je daná pasívne vecná legitimácia žalovanej tým, že v zásahu do osobnostných práv žalobcu došlo pri spracovaní jej osobných údajov v dôsledku poskytovania telekomunikačných služieb žalovanou na základe zmluvy o pripojení, kedy zodpovednosť prevádzkovateľa nemôže skončiť zverením spracovania dát svojich klientov sprostredkovateľovi. Prevádzkovateľ je povinný pri výbere sprostredkovateľa dbať na jeho odbornú, technickú, orientačnú a personálnu spôsobilosť a jeho schopnosť zaručiť bezpečnosť spracovaných údajov. Žalobca nemal žiadnu možnosť ovplyvniť výber sprostredkovateľa a v jednotlivom slede skutkových zistení je nemožno určiť mieru konkrétnej administratívnej zodpovednosti na protiprávnom konaní zainteresovaných subjektov. Záver, kedy priamym pôvodcom zásahu je poverený sprostredkovateľ a nie zodpovedný spracovateľ týchto údajov, sa nejaví byť reálny a žalovaná musí niesť zodpovednosť aj za konanie osoby, ktorú si vybrala pre spracúvanie dát svojich klientov. Žalovaná si zamieňa administratívnoprávnu zodpovednosť so zodpovednosťou občianskoprávnou, ktorá má objektívny charakter. Rozhodnutie úradu nie je pre súd záväzné a súd prvej inštancie sa s týmto vyporiadal.
Pri trovách konania nemožno súhlasiť s argumentáciou žalovanej, nakoľko aj v zmysle rozhodnutí odvolacích súdov či komentára k Civilnému sporovému poriadku vyplýva, že ak rozhodnutie súdu závisí od úvahy súdu, je dôvodné priznať nárok na náhradu trov konania v plnej výške, pričom pri určovaní trov konania sa vychádza z prisúdenej sumy. Z týchto dôvodov navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť ako vecne správny a priznať náhradu trov odvolacieho konania.

4. Žalovaná vo svojom vyjadrení k replike žalobcu zotrvala na svojich stanoviskách uvedených v odvolaní ohľadom skutočnosti, že sa nejedná o spotrebiteľský spor, že nie je daná jej pasívna vecná legitimácia.

5. Žalobca vo svojom stanovisku k podaniu žalovanej zotrval na názore, že v danom prípade sa jedná o spotrebiteľský spor a zotrval na svojom vyjadrení k odvolaniu.

6. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) v zmysle zásad uvedených v § 470 ods. 1 a 2 CSP, vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal rozsudok v napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke, najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie je sčasti dôvodné.

7. V odvolacom konaní bol preskúmavaný len výrok napadnutého rozsudku, ktorým bolo žalobe čiastočne vyhovené, ako aj súvisiaci výrok o trovách konania, a preto výrok rozsudku, ktorým súd žalobu čo do zvyšku zamietol, ktorý výrok napadnutý nebol, v odvolacom konaní preskúmavaný nebol, a ako taký nadobudol právoplatnosť.

8. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

9. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

10. Pokiaľ sa týka vznesenej námietky miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Svidník, odvolací súd sa nestotožnil s touto námietkou a dospel k záveru, že vo veci konal miestne príslušný súd. V danom prípade sa nepochybne jedná o spor vyvolaný zásahom do práva na ochranu osobnosti v zmysle ustanovení § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka. Zároveň sa žalobca domáha primeraného zadosťučinenia, pričom

tento nárok na náhradu nemajetkovej ujmy nepochybne možno subsumovať pod pojem škoda tak, ako to vyplýva aj z odôvodnenia rozsudku Súdneho dvora z 24.10.2013 vo veci C-22/2012 (Hassová), kedy obdobne aj v tomto prípade Súdny dvor uviedol, že nemajetková ujma je v zmysle Smernice o zodpovednosti za škodu subsumovaná pod pojem škody. Z uvedeného rozhodnutia nepochybne vyplýva, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy je zložkou nároku na náhradu škody. V súvislosti s týmto konštatovaním možno uviesť, že Okresný súd Svidník je miestne príslušným súdom v zmysle ustanovenia § 19 písm. b/ CSP, kedy popri všeobecnom súde žalovaného je na konanie miestne príslušný aj súd, v obvode ktorého nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody.

11. Z vykonaného dokazovania nepochybne vyplýva, že udalosť, ktorá zakladá nárok na náhradu škody, a teda jej súčasti ako nemajetkovej ujmy, nastala v obvode Okresného súdu Svidník. Táto skutočnosť ohľadom úniku dokladov s osobnými dátami žalobcu nebola v konaní sporná, preto odvolací súd považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie ohľadom ustálenia jeho miestnej príslušnosti za správne. Miestna príslušnosť Okresného súdu Svidník je daná ako osobitná miestna príslušnosť podľa § 19 CSP. Z tohto dôvodu nie je relevantné tvrdenie žalovanej o miestnej nepríslušnosti súdu prvej inštancie.

12. Pokiaľ sa týka otázky pasívnej vecnej legitimácie žalovanej v konaní, odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením súdu prvej inštancie v bodoch 67 až 80 odôvodnenia jeho rozhodnutia, pričom v celom rozsahu na toto odôvodnenie poukazuje. Je nepochybné, že žalobca vstupoval do právneho vzťahu so žalovanou, pričom tento konal prostredníctvom splnomocnenej osoby a žalovaná aj keď konajúca prostredníctvom splnomocneného zástupcu zasiahla do osobnostných práv žalobcu tým, že nezabezpečila jeho osobné údaje pred prípadným zneužitím, pričom práve na tento prípad sa vzťahuje citovaný rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 30Cdo 2712/2005, nakoľko sa jedná o neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcu, ktorý bol spôsobený sprostredkovateľom, teda inou právnickou osobou pri realizácií činností žalovanej, a vtedy sa tento neoprávnený zásah pričíta tejto právnickej osobe, teda žalovanej. V tejto súvislosti pokiaľ tu je jednoznačne preukázané ako to bolo v tomto prípade, že došlo k vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy konaním žalovanej, nie je relevantné použitie ustanovení zákona o ochrane osobných údajov, nakoľko priamo z uvedeného zákona vyplýva záver, že týmto zákonom nie je dotknuté právo na ochranu osobnosti tak, ako to využil žalobca v tomto konaní. Z uvedeného dôvodu preto nemôže byť rozhodujúce ani rozhodnutie Úradu na ochranu osobných údajov, na ktoré sa odvoláva žalovaná, ktoré v súvislosti s jej zodpovednosťou neskončilo vydaním rozhodnutia o porušení ustanovení zákona o ochrane osobných údajov. Z tohto dôvodu dospel odvolací súd k záveru, že odvolacia námietka žalovanej o nedostatku pasívnej vecnej legitimácie nie je dôvodná.
Navyše nebyť spotrebiteľskej zmluvy, nedošlo by ani k vzniku tohto nároku, porovnaj C-147/16 a C-59/12 - rozsudky Súdneho dvora EÚ (pozri uznesenie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 20CoCsp/6/2020 zo dňa 29.04.2021).

13. Odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. f) CSP sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci súdom prvej inštancie spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie je nesprávne, to znamená musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke, a ktoré je nesprávne v tom zmysle, že nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti, príp. zisteným skutočnostiam. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 ods.1 CSP (Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci.), a to vzhľadom na to, že buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplynuli, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré súd založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov (v úsudku medzi porovnávanými skutočnosťami), príp. poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán sporu alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti alebo, keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z §§ 185 až 211 CSP. Pri hodnotení dôkazov je potrebné zohľadniť aj iné okolnosti, ako sú vzájomná nadväznosť, súlad alebo rozpor medzi skutočnosťami, ktoré z vykonaného dôkazu vyplývajú a podobne. Skutkové zistenie ako výsledok hodnotenia dôkazov nemôže

byť zásadne správne, ak hodnotenie dôkazov súdom prvej inštancie nezodpovedá § 191 ods. 1 CSP, lebo hodnotil každý dôkaz len jednotlivo a nie aj v ich vzájomnej súvislosti. Skutkové zistenie nie je správne ani vtedy, ak medzi vykonaným dôkazom (jeho obsahom) a z neho vyvodeným (čiastkovým) skutkovým záverom, je zrejmý nesúlad.

14. V danom prípade odvolací súd po oboznámení sa so spisovým materiálom dospel k záveru, že všetky skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil sú správne a majú oporu vo vykonanom dokazovaní a v konaní súdu prvej inštancie nebol zistený žiaden z vyššie uvedených dôvodov preukazujúci nesprávne zistenie skutkového stavu.

15. Dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli sporové strany. Hodnotením dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej vykonané procesné dôkazy hodnotí z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Súd pri hodnotení dôkazov v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako a s akým výsledkom má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa tu zásada voľného hodnotenia dôkazov. Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97). (z uznesenia Najvyššieho súdu SR zo 14.9.2011, sp.zn. 3Cdo204/2009)

16. K námietke o nesprávnom právnom posúdení veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP) odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp.zn. 7Cdo7/2010). Táto odvolacia námietka bola naplnená čiastočne, a to vo vzťahu k otázke primeranosti priznanej nemajetkovej ujmy.

17. Pri otázke posúdenia primeranosti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade tu existuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, nakoľko incident, kedy došlo k vystaveniu osobných údajov žalobcu nepovolaným osobám je tak závažným zásahom do ich práva na ochranu osobnosti, že nepostačuje zadosťučinenie podľa ods. 1 § 13 a vzhľadom na závažnosť okolnosti a charakter tohto incidentu je dôvodné, aby bolo žalobcovi priznané aj právo na nemajetkovú ujmu.

18. Právo na ochranu osobných údajov možno dnes nepochybne považovať za sub-kategóriu práva na súkromie, a to vychádzajúc z judikatúru Súdneho dvora Európskej únie ako aj Európskeho súdu pre ľudské práva s poukazom na článok 8 Dohovoru ako aj na ostatné právne predpisy, ktoré citoval súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí. Súčasná informačná spoločnosť a digitálna ekonomika dospela do stavu, kedy sa osobné údaje stali jednou z komodít na trhu, a preto je nutné tento derivát, ktorý už nie je len v dispozičnom práve pôvodného držiteľa, teda dotknutej osoby, ale aj osoby, ktorej pôvodný držiteľ tieto zveril dbať na to, aby subjekt, ktorému boli zverené nevystavoval bezpečnostného riziku tieto osobné údaje a v prípade, že k tomu tak dôjde, je nepochybne dôvodné priznať dotknutej osobe právo na náhradu nemajetkovej ujmy tak, aby táto bola primeraná a proporcionálna.

19. Primerané zadosťučinenie možno chápať ako nástroj na odstránenie spôsobenej nemajetkovej ujmy, pričom podobne ako pri majetkovej ujme aj pri ujme nemajetkovej sa vyžaduje dôkaz existencie kauzálneho nexu viažuceho sa na protiprávne konanie rušiteľa, v dôsledku ktorého došlo k vzniku určitej nemajetkovej ujmy. Zodpovednosť rušiteľa sa posudzuje podľa objektívneho princípu, teda zavinenie sa neskúma a ani nepredpokladá, a na vznik zodpovednosti stačí už ohrozenie príslušných chránených práv, nakoľko ide o tzv. súkromnoprávny delikt ohrozovacej povahy. Objektívna zodpovednosť za ohrozenie alebo porušenie práv je systémovo príznačná práve pre oblasť ochrany osobnosti.

20. Pre zistenie skutkového stavu vzhľadom na rozsah osobných údajov, ktoré vo vzťahu k žalobcu boli predmetom potencionálneho zneužitia, nie je relevantné to, ako žalobca subjektívne vnímal túto

hrozbu pre určenie rozsahu primeraného finančného odškodnenia (porovnaj uznesenie NS SR sp.zn. 4Cdo81/2011). Pre úspešné uplatnenie práva na ochranu osobnosti postačí zistenie, že zásah bol objektívne spôsobilý narušiť alebo ohroziť práva chránené ustanovením v § 11 Občianskeho zákonníka. Nevyžaduje sa vyvolanie následkov.

21. V danom prípade sa morálna satisfakcia javí ako nepostačujúca a aj keď nemožno exaktne ohodnotiť závadové konanie, z judikatúry súdov vyplýva, že okolnosti, ktoré je nutné brať do úvahy pri priznaní nemajetkovej ujmy sú tieto: dĺžka protiprávneho konania, reakcia na upozornenia a požiadavky dotknutej osoby, dobrovoľné upustenie od konania a snaha o nápravu, škandalizácia osoby, opakovanie a zvyšovanie intenzity protiprávneho konania, úmysel motivovaný snahou o dosiahnutie zisku alebo zámernej diskreditácie osoby.

22. Kritériu primeranosti priznávanej peňažnej satisfakcie priamo úmerne zodpovedá aplikácia tzv. „statusu obete“ podľa článku 34 Dohovoru o ľudských právach, ktorú objasnil Európsky súd pre ľudské práva v prípade Scordino proti Taliansku v rozhodnutí zo 6. marca 2007 sťažnosť č. 43662/98, ako i v prípade Y. v. Slovenská republika v rozhodnutí z 9. októbra 2007 č. sťažnosti 7205/02. Európsky súd pre ľudské práva uviedol, že pokiaľ má náprava kompenzačný charakter, jej výška nemusí byť rovnaká, akú by priznal v porovnateľných prípadoch, nesmie však byť zjavne neprimeraná okolnostiam prípadu, pričom pri posudzovaní tejto primeranosti je potrebné zohľadňovať aj životnú úroveň v danej krajine, a tiež to, či priznaná suma nevybočuje z právnej tradície v danej krajine, i to, ako rýchlo sa jej sťažovateľ domohol (JUDr. Andrea Erdősová, PhD., Krátke pojednanie o škodách, ujmách a ich náhradách vo svetle judikatúry súdov vnútroštátnych, českých, Súdneho dvora Európskej únie i Európskeho súdu pre ľudské práva). Ústavný súd Českej republiky zase konštatoval, že pri stanovení výšky čiastky relutárnej náhrady je nutné použiť princíp proporcionality tiež spôsobom, že všeobecné súdy porovnajú čiastky tejto náhrady prisúdené v iných prípadoch, porov. sp. zn. I. ÚS 2844/14.

23. Odvolací súd bral do úvahy jednotlivé okolnosti v prejednávanej veci v kontexte s faktormi citovanými v predchádzajúcom bode pričom dospel k záveru, že suma priznaná súdom prvej inštancie vo výške 2.175 eur nezodpovedá zisteným okolnostiam a v žiadnom prípade nezodpovedá princípu proporcionality, ktorý patrí medzi všeobecné právne zásady, ktoré síce nie sú v právnych predpisoch výslovne obsiahnuté, avšak v európskej právnej kultúre sa bezozbytku uplatňujú, pričom porušením pravidla proporcionality môže dôjsť k zásahu do ústavne zaručených práv, konkrétne práva na súdnu ochranu v zmysle čl.36 ods.1 Listiny (Ústavný súd Českej republiky v náleze III. ÚS 350/03 z 29.9.2005).

24. Dĺžka protiprávneho konania, ktorá skončila vo februári 2017 nebola ustálená, činnosť žalovanej nevykazuje znaky vysokej intenzity protiprávneho konania alebo toho, že by v jeho prípade išlo o konanie, cieľom ktorého bolo úmyselné narušenie chránených osobnostných práv. Išlo však o zásah, ktorý bol objektívne spôsobilý narušiť alebo ohroziť práva chránené v ustanovení § 11 Občianskeho zákonníka, kedy sa ani nevyžaduje vyvolanie následkov. Táto skutočnosť je podľa názoru odvolacieho súdu dôležitá pre posudzovanie opodstatnenosti náhrady ujmy v peniazoch, aj v kontexte s významným postavením žalovanej na telekomunikačnom trhu, ako aj vzhľadom na preventívnu ochranu segmentu, ktorý je osobitne chránený - osobné údaje.

25. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, no zo zistených skutočností prijal sčasti nesprávny právny záver. Odvolací súd rozhodnutie prvej inštancie vo výroku I. z uvedeného dôvodu zmenil nad sumu 500,- eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (§ 388 CSP).

26. To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESĽP. Judikatúra tohto súdu však nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Zodpovedané majú byť len tie otázky, ktoré majú pre vec zásadný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998. Ústavný súd SR vyslovil, že :“súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou

proti takému uplatneniu“. (porovnaj IV. ÚS 115/03). S poukazom na uvedené odvolací súd nepovažoval za potrebné sa vyjadrovať k ostatným dôvodom odvolania, nakoľko tieto sú pre rozhodnutie v merite veci bez významu.

27. O trovách celého konania odvolací súd rozhodol v zmysle ust. § 396 ods. 2 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP tak, že nárok na ich náhradu priznal žalobcovi voči žalovanej v celom rozsahu s poukazom na úspech žalobcu v konaní, pričom výška priznanej náhrady závisela od úvahy súdu. U takéhoto nároku sa strana sporu považuje za plne úspešnú vtedy, ak je úspešná čo do základu nároku. Nie je totiž možné zaťažiť žalujúcu stranu procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku sporu. Žalobca bol, čo sa týka základu nároku, plne úspešný, a to čo sa týka prvoinštančného aj odvolacieho konania, má preto právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy (nie zo sumy žalovanej). Priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu „úspech vo veci“ (§ 255 CSP), keďže ten, ako bolo uvedené, sa skúma čo do právneho základu, a nie čo do výšky priznaného nároku (v ostatnom pozri nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. II. ÚS 399/2019 zo dňa 15.04.2020). Preto žalobcovi priznal nárok na plnú náhradu trov konania.

28. Vo vzťahu k požadovanej aplikácii výnimočného ustanovenia § 257 CSP odvolací súd poukazuje na to, že výška úkonu právnej služby vychádza z prisúdenej sumy, teda výpočtovým základom pre priznanie trov právneho zastúpenia je suma 500,- eur, kedy je odmena právnej služby za tento úkon 34,86 eura. S poukazom na uvedenú skutočnosť preto odvolací súd nepovažoval za dôvodné odvolacie námietky žalovanej o aplikácií § 257 CSP v danom prípade, vzhľadom na výšku trov právneho zastúpenia. Vzhľadom na výšku odmeny za jeden úkon právnej služby výška trov konania v žiadnom prípade nemôže pre žalovanú predstavovať sumu, ktorá by objektívne bola spôsobilá ohroziť jej finančnú stabilitu či jej podnikanie. V každom prípade každá strana sporu v prípade meritórneho rozhodnutia súdu musí si byť vedomá skutočnosti, že v prípade neúspechu bude niesť trovy konania. V prejednávanej veci nebolo dôvodné upustiť od tejto zásady.

29. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.
Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).
Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).
V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).